

Jaarverslag IVN Amersfoort e.o. 2025

Inhoudsopgave

Inleiding	.	.	.	.	2
Bestuursverslag	.	.	.	.	2 – 4
Botanisch stoepkrijten	.	.	.	.	4
Cursussen	.	.	.	.	5
Eemstruiners	.	.	.	.	5 – 6
Geopark Heuvelrug, Gooi en Vecht	.	.	.	.	7
Groene GGZ	.	.	.	.	7 – 8
Handen uit de mouwen	.	.	.	.	8 – 9

IVN Weekend	.	.	.	.	.	9 – 10
Knotten	.	.	.	.	.	10 – 11
Lieveheersbeestjes	.	.	.	.	.	11
Natuurexcursies	.	.	.	.	.	11 – 13
Natuurfotografie	.	.	.	.	.	13 – 14
Natuurkijker	.	.	.	.	.	14 – 15
Natuurlezingen	.	.	.	.	.	15 – 16
ROM (incl. Biodiversiteit)	.	.	.	.	.	16 – 19
Infographics	.	.	.	.	.	19

Inleiding

In 2025 is er veel georganiseerd en er is veel bereikt. In dit jaarverslag kunt u dit allemaal vinden. Er is ook heel actief toegewerkt naar het jubileumjaar 2026.

Qua ledenaantal zijn we ook weer gegroeid. Op 31 december 2025 hadden we 392 leden. We hebben 51 nieuwe leden (33 vrouwen en 18 mannen) mogen verwelkomen, maar helaas hebben 25 leden ons verlaten. Per saldo zijn we dus met 26 leden gegroeid, iets wat we al een paar jaren aan het doen zijn.

Onze leden wonen in de onderstaande gemeentes:

Amersfoort 294	Barneveld 2	Harderwijk 1
Leusden 46	Scherpenzeel 2	Hilversum 1
Soest 13	Almere 1	Lansingerland 1
Utrecht 6	Baarn 1	Putten 1
Woudenberg 5	Bunschoten 1	Rhenen 1
Zeist 5	Eemnes 1	Wijk bij Duurstede 1
Utrechtse Heuvelrug 4	Ermelo 1	
Nijkerk 3	Halderberge 1	

Wat betreft 2026 zien we uit naar onze jubileum activiteiten waar we volop mee bezig zijn. Wij wensen iedereen veel leesplezier in dit jaarverslag wat in onze ogen een goed beeld geeft van alle activiteiten die IVN Amersfoort e.o. heeft ondernomen in 2025.

Dagelijks bestuur 2025 waren Lenny van Valkenhoef (secretaris), Henk Haas (penningmeester) en Paul Vriesekoop (voorzitter).

Bestuursverslag 2025.

Het bestuur heeft in 2025 9 keer vergaderd. Er is 4 keer een overleg geweest met de werkgroep coördinatoren (het Algemeen Bestuur) en er zijn 2 Algemene Ledenvergaderingen (ALV) gehouden. In de vergaderingen worden alle lopende zaken besproken die zich voor doen binnen het bestuur. Er is elke vergadering aandacht geweest voor de voorbereiding van het 50-jarig bestaan van IVN Amersfoort

e.o. in 2026. Maurice Siteur, die de werkgroep coördineert die de activiteiten rond het 50-jarig bestaan organiseert, is tijdelijk toegevoegd aan het bestuur voor dit agendapunt. Er is gediscussieerd over het stoppen van het donateurschap en het stoppen met de geprinte versie van de Natuurkijker. Na de zomer heeft Annika van den Brink als stagiaire deelgenomen aan de vergaderingen van het bestuur en het AB en zij heeft een enquête opgezet onder de leden om te peilen wat de leden van de activiteiten van IVN Amersfoort vinden en een enquête over de Natuurkijker onder de leden van IVN en KNNV. Beide enquêtes worden in 2026 geanalyseerd.

Op 5 april is er een bijeenkomst georganiseerd in Het Groene Huis voor de nieuwe leden die zich aangemeld hebben tussen 1 april 2024 en 1 april 2025.

Op 19 februari is er een ALV georganiseerd waarin het Jaarverslag 2024 besproken is en het financieel verslag over 2024. De kascommissie heeft van tevoren een goedkeurende verklaring afgegeven over het financieel resultaat en het bestuur is door de ALV decharge verleend over het gevoerde beleid en de financiën in 2024. Tijdens deze vergadering is ook besloten dat we stoppen met donateurs en dit is ook gecommuniceerd aan alle donateurs. Een aantal zijn gewoon lid geworden, wat ook de bedoeling was. Tevens is goedkeuring gegeven om hiervoor de statuten en het Huishoudelijk reglement aan te passen. Tijdens deze ALV heeft Jeroen Helmers van ARK Rewilding een lezing gegeven over 'Dood hout leeft'.

Op 17 september is er een extra ALV georganiseerd om aan de leden een ruwe schets van de activiteiten in 2026 rond het 50-jarig bestaan te presenteren en goedkeuring te vragen voor het benodigde budget. De vergadering heeft de voorstellen van het bestuur geaccordeerd. Tevens is aan de ALV voorgesteld om vanaf 1 januari 2026 de Natuurkijker alleen nog maar digitaal ter beschikking te stellen en om de verkorte naam te veranderen in IVN Amersfoort e.o. en dit ook aan te passen in de statuten en het Huishoudelijk Reglement. Alle voorstellen zijn geaccordeerd door de ALV.

De statuten zijn door het bestuur aangepast, ook rekening houdend met de WBTR (Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen). Deze zijn in het AB een keer voorgelegd en zijn nu ter beoordeling aan het landelijk bureau van IVN en worden weer voorgelegd aan de ALV in februari 2026.

In het kader van de gemeenteraadsverkiezingen heeft het bestuur, na inventarisatie van de leden, naar de partijen welke meedoen aan deze verkiezingen in Amersfoort, Leusden en Woudenberg een brief gestuurd om het belang van natuureducatie en een groene ontwikkeling in de gemeenten onder de aandacht te brengen.

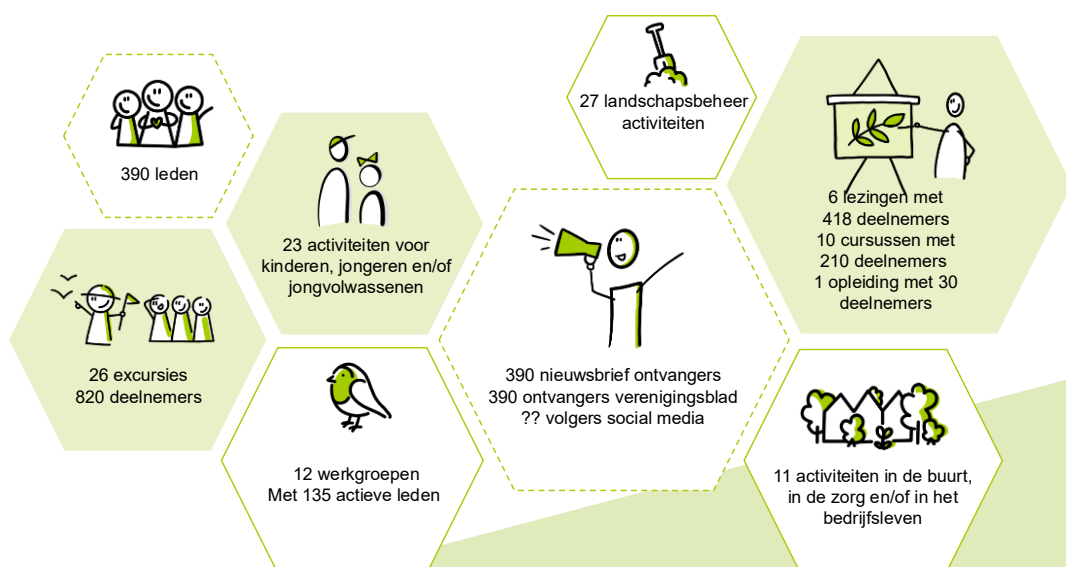
Helaas hebben in 2025 van 2 werkgroepen binnen onze verenging afscheid moeten nemen. Begin dit jaar hebben we in overleg afscheid genomen van de werkgroep Permacultuur. De redenen waren dat de groep veel investering heeft gevraagd van de afdeling en naar de toekomst nog meer bijdrage zou gaan vragen, terwijl in onze ogen er te weinig terug gebracht werd door de groep en daarbij dat de groep voor een behoorlijk deel uit niet leden bestond. Voorwaardes voor het bestuur om door te gaan waren dat iedereen lid moest worden van IVN en dat ze zelf ook een deel van de investering zouden moeten doen als groep. Daar zijn we niet uitgekomen en is besloten dat de groep zelfstandig verder zou gaan.

In december heeft de werkgroep vleermuizen besloten zich aan te sluiten bij een andere groep de agrarische natuur- en milieuvereniging Vallei Horstee die werkt vanuit Groot Zandbrink. Deze groep is vooral actief in Leusden/Woudenberg/Veenendaal en Scherpenzeel en heeft meer aansluiting bij deze groep die ook actief is met vleermuizen. Er was weinig tot geen connectie tussen de werkgroep en IVN, zij waren heel erg zelfstandig en wij wensen deze groep veel succes in hun nieuwe omgeving die in onze ogen ook beter voor hen is.

In de AB vergaderingen zijn de verslagen en vragen om hulp van de verschillende werkgroepen besproken, maar ook zijn aanpassingen wat betreft statuten etc. besproken. Elke vergadering zijn de plannen voor het 50-jarig bestaan besproken. Hieronder IVN Amersfoort 2025 in cijfers

IVN Amersfoort e.o. in cijfers

Botanisch stoepkrijten (door Kees de Heer).

Het 'botanisch stoepkrijten' is nieuw leven ingeblazen door vijf stagiairs van de Natuurgidsencursus. We hebben als proef op een regenachtige avond in juni gestoepkrijt in de binnenstad van Amersfoort, rond de Koppelpoort.

De stagiairs zijn van plan om in 2026 zelf een 'botanisch stoepkrijt'- actie te gaan organiseren, op schoolpleinen, voor de bovenbouw van basisscholen.

Cursussen (door Gert Lodewijk).

Natuurgidsenopleiding

De Natuurgidsenopleiding is 12 december 2024 opgestart met 32 deelnemers. Er is een organisatieteam van 8 personen: Arjan, Gerda, Gert, Johanneke, Marjan, Nathalie, Thecla, Ton. Dat gaat anderhalf jaar door tot juni 2026 met een programma van ca 30 avonden en 25 zaterdagochtenden. Vele vrijwilligers gaan de bijeenkomsten verzorgen. Met 29 enthousiaste, inventieve cursisten gaan we het nieuwe jaar in.

Natuuracademie

Was weer een redelijk normaal jaar met 9 minicursussen. Met totaal 196 deelnemers. Toppers blijven paddenstoelen, mossen en trekvogels.

Het team bestaat uit Brigit namens het Groene Huis, Arie namens de KNNV en Arjan en Gert namens IVN. Komend jaar staan 9 minicursussen op het programma.

Natuuroudercursus

Natuur beleven door de ogen van een kind. Dit jaar vier woensdagmorgens in september en oktober. Zeventien deelnemers. Gerda, Viveke en Gert organiseren dit. Samen met vijf stagelopers uit de Natuurgidsenopleiding.

Werkgroep kademuren schonen.

Een juni midzomeractiviteit. Een avond met vier boten en schippers van Waterlijn door de grachten van Amersfoort varen om jonge elzen op de waterlijn te verwijderen. Dit om te voorkomen dat deze schade aan de muur veroorzaken. Maurice Siteur deed het voor de eerste keer en had actievelingen van de werkgroep Handen uit de mouwen opgetrommeld voor de klus. Natuurlijk nabesproken met een drankje op het terras.

Daarnaast ook een avond met de havenmeesterboot door de buitenhaven.

Eemstruiners Jeugdnatuurclub (door Brigiet van Boom)

Hierbij een korte samenvatting van onze activiteiten, afgelopen jaar, met de kinderen van de Eemstruiners per maand beschreven.

In januari gingen we op zoek naar sporen van dieren in de winter in het bos 'Lockhorst', we deden een wolvenspel, We zochten naar leven in dood hout en een ex machinist vertelde een-en-ander over het PON-lijtje. We vonden daar veel ijshaar

In februari is er rondom het Groene Huis mosjes verzameld en deze binnen wat beter bestudeerd; ook gingen we in groepjes filosoferen over b.v. "Zouden mosjes blij zijn dat ze zo zacht zijn?" en vervolgens gingen we met een papje van yoghurt en mosjes, prachtige graffiti aanbrengen op de muurtjes in de natuurspeeltuin....

In maart gingen we naar OLV ter Eem, waaromheen zich een bosgebied bevindt; daar wilden we zien in welke 'huizen' dieren wonen. Met kaartjes deden we ook een spel waarbij de dieren aan hun hol werden gekoppeld en struinden daar verder lekker rond.

In april gingen we op stap met Tristan van Dijk en Joop de Wilde van Stichting de Boom. Met hen gingen we het gebied, achter “Landgoed de Boom” in, tijdens de wandeling erheen hadden ze al, aan de hand van opgezette dieren, zoals das, ijsvogel, uil, stopplekjes gemaakt en er een-en-ander over het leefgebied van deze dieren verteld. Daarna gingen we verder om mee te helpen, met het maken van broeihopen en het openen ervan, waarbij we eierschalen direct konden zien. Behalve ringslangen waren er ook hazelwormen in de hoop. Superleuk!!!

In mei gingen we naar de Eemlandhoeve, nabij Bunschoten. Een hele bijzondere plek waar veel te beleven is. Boer Huijgen heette ons welkom en leidde ons rond. Er is ook een observatorium van waaruit je heel mooi de weidevogels kon spotten. Dus de verrekijkers hadden we weer bij Het Groene Huis geleend. Ook namen de kinderen de tijd ‘iets moois’ te tekenen in hun boekje

Tenslotte hadden we **in juni** weer ons eindfeest, deze keer weer bij de Groene Belevens (waar we al eerder waren). Deze keer hielp Angelique Liebens ons mee, omdat zij haar NGO-stage bij de Eemstruiners wilde doen. We gingen aan de slag met ‘de elementen in de natuur en het thema was water, wind, aarde en vuur. In groepjes verdeeld waren er vele activiteiten, het was prachtig weer, volop genieten daar.

In de zomer spreken we altijd af om een nieuw programma te maken voor t komend seizoen, en daarvoor hadden we een afspraak gemaakt in ‘Het lokaal’ om het vergaderen met een lekker hapje te combineren.

Nadat Christel al eerder dat jaar had besloten te stoppen bij de Eemstruiners, gaf nu ook Mitchell aan niet meer mee te doen. Inmiddels was er gelukkig weer een Jeroen en Henriette bij gekomen, dus het team draait nog steeds goed. Ook Irene gaat alvast een paar keer meedraaien, en zij hoopt vanaf mei 2026 zich volledig aan te sluiten bij het team. Zelf (Brigiet) ga ik ook stoppen en hoop dat ik het stokje door kan geven aan Caroline, die dan als voorzitter verder zal gaan.

Na de zomer gingen we verder met ‘t nieuwe programma.

In september bezochten we ‘het Groene Huis’ om er van Kees de Heer alle uitleg te krijgen over gallen en mineerders, natuurlijk gingen we daarna op stap om ze zelf te zoeken

In oktober hadden we weer hulp van 2 Natuurgidsenopleiding-stagiaires Olaf en Joyce, die ons meenamen naar ‘Elisabeth Groen’ om de herfst en bladeren te bewonderen; we deden ook een waterspel in de natuurspeelplaats en vervolgens was er nog een opdrachtformulier voor de Vossenheuvel (kinderboerderij nabij), Leuk georganiseerd en veel mooie dieren gezien.

In november was de laatste bijeenkomst voor 2025. We gingen naar bos Birkhoven en verzamelden heel veel natuurlijk materiaal om er vervolgens ‘kunst’ mee te maken. Prachtige mandela’s ontstonden en gezamenlijk hebben we een oude liggende boomstam weten om te toveren in een gevaarlijk monster. Zeer geslaagd en origineel.

We kijken terug op een goed jaar met een gemiddelde opkomst van 15 kinderen. Met dank aan alle kinderen, ouders en vooral ook de vrijwilligers die hun kennis deelden!

Werkgroep IVNjeugd, Caroline, Henriëtte, Jeroen, Matthijs, Tamara, Irene en Brigiet

Geopark Heuvelrug, Gooi en Vecht (door Kees de Heer).

De Werkgroep Geopark heeft in 2025 twee geopark-excursies georganiseerd in het Waterwingebied, een vlak voor de zomervakantie en een vlak na de vakantie. Beide excursies trokken 25 deelnemers. De twee excursies zijn georganiseerd in samenwerking met de Vrienden van het Waterwingebied, in het kader van de stage van vier stagiairs van de natuurgidsencursus.

De werkgroep heeft in november een Geopark-excursie georganiseerd in Leusden, op landgoed De Boom in Leusden, voor alle veertig vrijwilligers van de Groene Belevens. De werkgroep Natuurexcursies van IVN Amersfoort heeft in 2025 eveneens een serie Geopark-excursies georganiseerd, onder andere in het Heiligenbergerbeekdal. Het Geopark Heuvelrug heeft dit voorjaar een publieksboek gepresenteerd, waarin

het gehele Geopark wordt beschreven. De titel is 'Stuwwal in het laagland', zie

<https://www.matrijs.com/boek/stuwwal-in-het-laagland-geopark-heuvelrug-gooi-en-vecht/>.

Voor scholen is een speciale film gemaakt, die in aardrijkskundelessen kan worden gebruikt, zie <https://www.youtube.com/watch?v=8xhl4Zxg0fo>

Natuur en Gezondheid (door Ruud van Nus).

De werkgroep Natuur en Gezondheid heeft in 2025 geprobeerd een bijdrage te leveren aan het bevorderen van gezondheid door natuureducatie aan kwetsbare doelgroepen.

Er zijn in 2025 negen wandelingen aangeboden aan GGZ Centraal op het terrein van Zon & Schild. Belangrijk hierbij is de tot stand gekomen samenwerking met de afdeling activiteitenbegeleiding waardoor nu een grotere doelgroep bereikt wordt. Tijdens de laatste wandelingen namen meer dan 20 mensen deel. Er zijn ook altijd belangstellenden vanuit de stad zodat er een gezonde interactie kan plaatsvinden tussen cliënten en bezoekers.

In dit licht bezien was ook het Fête de la Nature in september een geslaagde bijeenkomst die goed bezocht werd door cliënten en bezoekers. Zij kregen een gedeeltelijk binnen en gedeeltelijk buitenprogramma aangeboden dat zowel kunst als natuur elementen bezat.

Vanuit buurthuis de Driehoek werd voor de Weekendtrek (ontmoetingsmogelijkheid voor kwetsbare mensen tijdens het weekend) drie keer een wandeling aangeboden.

Ook heeft de werkgroep drie wandelingen aangeboden aan cliënten en personeel van De Voorde, onderdeel van de Van der Hoeven

kliniek voor forensische psychiatrie. Naar het zich laat aanzien gaat ons aanbod meer structureel deel uitmaken van hun programma.

Landelijk project Groene GGZ: Ruud van Nus is als vrijwilliger van de werkgroep Natuur en Gezondheid betrokken bij de ontwikkelingen binnen GGZ Centraal. Er zijn op dit moment twee belangrijke ontwikkelingen gaande. Voor het project “te gek groen” werkt IVN Natuureducatie samen met Nature for Health en GGZ Centraal met postcodeloterij geld aan het beter geschikt maken

voor buiten-behandelen en uitbreiden van biodiversiteit van de locatie Juliana-Oord in Laren. Voor het project “groen voor gezondheid” is een werkgroep aan het werk om kennis en mogelijkheden voor buiten-behandelen te vergroten. GGZ Centraal heeft inmiddels een paar opgeleide buitenpsychologen in dienst.

Recent is het resultaat van wetenschappelijk onderzoek door Jolanda Maas gepubliceerd waaruit blijkt dat werknemers in de GGZ een schreeuwende behoefte hebben zelf gebruik te kunnen maken van natuur. Dit zou een belangrijke bijdrage kunnen aan het terugdringen van ziekteverzuim.

Handen uit de mouwen (door Maurice Siteur).

De werkgroep HudM (Handen uit de Mouwen) is 12 zaterdagen actief geweest, met gemiddeld 13-14 vrijwilligers per keer. De leden gebruiken hierbij handgereedschap, als takkenscharen, handzagen en spades. We werken om de week. In het broedseizoen van de vogels en de zomer wordt er niet gewerkt.

De boommarter had grote invloed op het einde van het seizoen 2024-2025. Door een melding en beelden van een wildcamera van enkele bezorgde bewoners, heeft de wethouder alle boswerkzaamheden tijdelijk stilgelegd. Hierdoor hebben we 3 zaterdagen niet gewerkt. Na een gesprek met de wethouder bleek dat er tegengestelde berichten waren binnen de gemeente ten opzichte van de feitelijke situatie. Hierop zag hij zich genoodzaakt een pauze in te lassen. Het seizoen 2025-2026 is normaal van start gegaan, waarbij de zuidzijde (snelwegzijde Middenlaan) van Nimmerdor is ontzien.

Begin 2025 hebben we in vak 2 ijshaar waargenomen. Vocht uit dood hout vriest dan naar buiten.

In deel van vak 5 hebben we een flink aantal Amerikaanse eiken omgezaagd. In dit perceel zijn we kennelijk langere tijd niet actief geweest. De Amerikaanse vogelkers laten we vaker staan. Vanuit ecologisch perspectief kan de Amerikaanse vogelkers dienen als voedselbron voor vogels en insecten. Daarnaast dragen het blad en afgestorven hout bij aan de opbouw van strooisel en het bodemleven. Dit jaar hebben we op beperkte schaal struiken geplant (sleedoorns o.a.) – ongeveer 100 die over waren gebleven.

De poel heeft een nieuwe laag op de buitenste takkenril gekregen. Met snoeiafval uit de directe omgeving heeft de groep dit gedaan. Eind 2025 kwam er nog een stapel hout bij vanuit de Middenlaan. Zo'n takkenril vraagt onderhoud/opvulling elk jaar.

De gemeente heeft het aantal watergaten uitgebreid en op een aantal plekken zand opgebracht op modderige stukken van de paden. 'Adviezen' v.w.b. geulen om water af te voeren zijn deels opgevolgd.

Samen met de Waterlijn heeft de werkgroep de muren in de grachten geschoond van elzen. Een mooie aanvulling op de activiteiten van de werkgroep.

Ledenwerving: 4 nieuwe aanmeldingen en vanuit de natuurgidsen opleiding toonden meerdere deelnemers interesse.

Onze advertentie/activiteit is te vinden op de website van Amersfoort- Zuid.

Einde seizoen 2024-2025 hebben we andermaal in het Parkhuis geluncht. Ons aangeboden door de gemeente.

Al met al een jaar, waarin we lekker gewerkt hebben.

IVN Weekend (door Ruud van Nus)

Het weekend vond dit jaar plaats in Oisterwijk. Het NIVON-natuurvriendenhuis Morgenrood bood ons onderdak. De eerste avond werd ingevuld door Wil Schonewille die ons natuurbelevingsoefeningen liet doen in de tuin van Morgenrood.

Op zaterdag werden we getrakteerd op een lezing door Natuurmonumenten over de Oisterwijkse plassen en vennen. `s Middags gingen we onder de bezielende leiding van een Oisterwijkse IVN collega wandelen. En als IVN `ers onder elkaar kon je voorspellen dat die wandeling behoorlijk ging uitlopen.....

Knotten (door Ananda Hunsche).

afgesproken plek te slepen. NU: weer aan de Schoolsteeg maar een stuk naar rechts op een gebied wat volgens Remco, de opzichter van DE BOOM, een hele oude duinenrij ligt. Prachtig! (zie foto). 3 januari! Voor het eerst is er weer een zaterdagochtend afgezegd. Dit keer door SNEEUW en gladheid. Veiligheid gaat voor!

In tegenstelling tot de afgelopen jaren hebben we nu een stuk waar we weer echt mogen knotten. In tegenstelling tot elzen en de hazelaren die worden afgezet. En wat nog fijner is.... we kunnen erbij zónder natte voeten te krijgen ondanks de vele regenval..... en sneeuw.

Vorig jaar hebben we zóveel moeten soppen dat er dit seizoen minder 'knotters' kwamen opdagen want het is heel zwaar werk om dan al de afgezaagde takken naar de

Gert Lodewijk is met de groep van de Natuuracademie IVN komen zagen. Dit blijkt een grote groep mensen te zijn zodat we moesten zagen aan de Schoolsteeg zelf en we ver genoeg uit elkaar konden staan om vallende hazelaar en els te kunnen ontwijken.

14 maart is het alweer de laatste knotzaterdag.... Het gaat altijd te snel!

Wat de natuur betreft klopt het wel want de vogels zingen al vroeg en de katjes van de hazelaar beginnen al licht te stuiven, op 17 januari!!!!

Op naar de erwtensoep die we altijd krijgen van de IVN (Lenny) als dank voor ons 'werk'.

Dank wéér aan Heleen Bestevaar en Hans van Stralen, die voor ons deze knotzaterdagdagen mogelijk maken!!!

Lieveheersbeestjes (door Kees de Heer).

De gastles over lieveheersbeestjes is tussen begin mei en begin juli 2025 gegeven op veertien verschillende scholen, om precies te zijn in 23 klassen met 395 leerlingen.

De gastles is eerst gegeven op de tien scholen die zich voor het seizoen 2025 hadden aangemeld en daarna alsnog op de vier scholen die zich voor 2024 hadden opgegeven, maar waarbij de les was uitgesteld vanwege het tekort aan lieveheersbeestjes in juni 2024.

Aan het lieveheersbeestjesproject in 2025 hebben veel stagiairs van de natuurgidsencursus meegedaan. Vier stagiairs hebben zelf een, twee of zelfs drie lessen gegeven, vier andere stagiairs hebben gekozen voor een snuffelstage lieveheersbeestjes. Op de laatste schooldag voor de zomervakantie hebben we alle leerkrachten een verslag

gestuurd over de resultaten van de zoekactie op de schoolpleinen, zodat ze dit verslag naar alle ouders konden doorsturen.

Natuurexcursies (door Wil Schonewille)

In 2025 zijn alle excursies doorgegaan volgens planning. Er was steeds voldoende bezetting door drie of meer gidsen. De belangstelling voor de publieksexcursies varieerde van vijf belangstellenden bij de excursie (invasieve)exoten in juni, tot tachtig(!) bij de Klimaat- en duurzame wandeling. Welke factoren bepalend zijn voor de keuze om naar een excursie te komen hebben we nog niet kunnen achterhalen. De weersomstandigheden spelen zeker een rol. Bij de doorstapwandeling in januari bij de piramide van Austerlitz was het licht vriezend weer en troffen we op verschillende

plekken ijshaar aan.

Zo'n bijzonder natuurfenomeen valt van tevoren niet te plannen, maar geeft wel een heel goed gevoel achteraf. In september bleek de excursie in park Schothorst Noord samen te vallen met het dorpsfeest in Hoogland. Er kwamen desondanks toch 23 belangstellenden op af. In november werd de jaarlijkse Geo-excursie gehouden rondom de Heiligenbergerbeek in park Randenbroek en Elisabeth Groen. Na elke excursie is de waardering groot. Voor de gidsen een leuke beloning voor de inzet bij de voorbereiding van de excursies.

In totaal hebben we in 2025 23 natuurexcursies gegeven waarmee we ca. 730 mensen wisten te bereiken.

Verheugend is dat al vijf gidsen in opleiding een stage bij onze werkgroep hebben voltooid en zich inmiddels hebben aangesloten bij de werkgroep. Het is heel inspirerend om hun enthousiasme te helpen vertalen naar kennis en vaardigheden. Ze doen dit onder begeleiding van een ervaren gids, door te oefenen binnen de gidsengroep tijdens het voorwandelen en

door het uitvoeren van (een deel) van de excursie. Enkele gidsen uit onze werkgroep zijn betrokken bij de gidsenopleiding, tijdens het hele traject, tijdens stages en het verzorgen van een presentatie tijdens de werkgroepenavond in januari.

Bij de Vroege vogel- en Paddenstoelenexcursies werd weer samengewerkt met specialisten op dat gebied. Het zijn natuurgidsen die zich speciaal voor dat thema bij ons aansluiten. Het is heel fijn om op deze manier toch van hun kennis te mogen leren en meegenieten.

Ook werden weer enkele excursies op verzoek verzorgd, waarvan twee voor commerciële bedrijven. Bij een excursie rond de Weistaar in Woudenberg werd samengewerkt met twee gidsen van IVN Heuvelrug en Kromme Rijn en in Klein Zwitserland met een lid van de werkgroep Handen uit de Mouwen. Ook het Groene Huis weet ons te vinden voor scholenprojecten en vrijwilligersgroepen.

Het jaarlijkse gidsenuitje kon dit jaar door omstandigheden niet doorgaan. Wel hebben we met een groot deel van de gidsengroep een zomeravondwandeling gemaakt in de Melksteeg, die voor herhaling vatbaar is. En in oktober hebben we deelgenomen aan de IVN Ontmoetingsdag voor leden van onze regio. Dat was een inspirerende dag op een mooie locatie. In de middag werden verschillende workshops gegeven, waar we nieuwe ideeën konden opdoen voor onze excursies.

Onderstaand een overzicht van het aantal excursies en deelnemers in 2025.

Excursies	Aantal excursies	Aantal deelnemers
Zondagmiddag-excursies	13	447
Vrijdagmiddag-excursies	4	83
Excursies op verzoek	6	ca. 200

Voor het komende jaar gaan we door met de huidige opzet en uitvoering van de excursies. Vanuit de gidsengroep is een groepje bezig om nieuwe gebieden te bezoeken in de omgeving van Amersfoort. Deze gebieden moeten voor groepen goed begaanbaar, bereikbaar en openbaar toegankelijk zijn. Een leuk vooruitzicht voor 2026!

Volg ons voor actuele informatie op de Website: [IVN Amersfoort](#), Facebook: [IVN Natuurexcursies Amersfoort](#)

Natuurfotografie (door Arjan Saaltink)

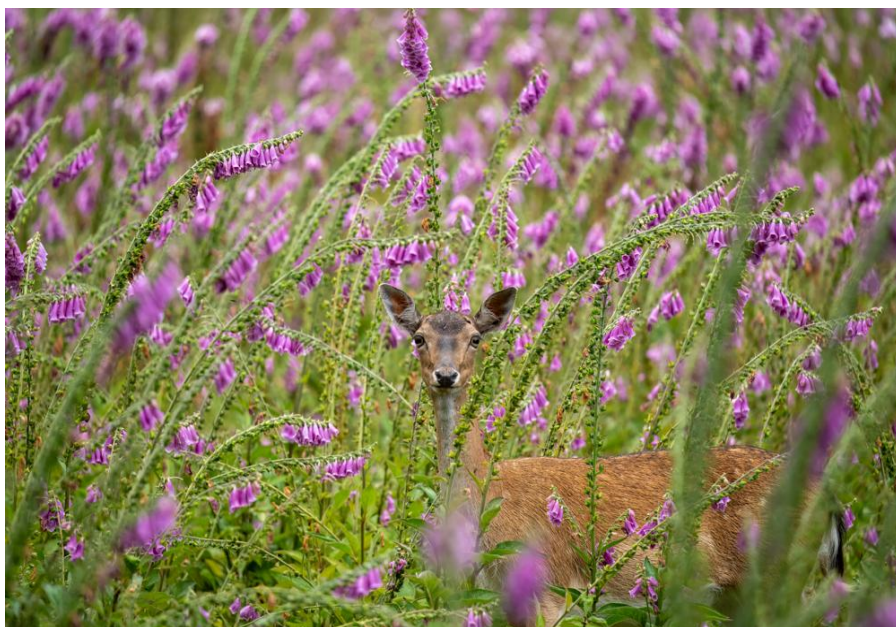
Met 12 activiteiten en 12 bijeenkomsten hebben we mooie foto's gemaakt en weer veel geleerd dit jaar.

Van mistige ochtend op Landgoed Niënhof (2 maart 2025)

Tot in de zon op De Stulp – Lage Vuursche (7 september 2025)

Ons hoogtepunt was een activiteit naar Biotopwildpark Anholter Schweiz in Duitsland (23 juni 2025).

En één expositie in De Drie Ranken in Apeldoorn.

Op dit moment heeft de werkgroep 21 leden. Met weer leuke activiteiten voor 2026.

Natuurkijker (door Olav-Jan van Gerwen).

We kijken als redactie van de Natuurkijker – het gezamenlijke blad van de Amersfoortse afdelingen van IVN en KNNV – terug op een heel geslaagd jaar. Het is gelukt om vier Natuurkijkers uit te brengen. Stuk voor stuk informatierijke en kleurrijk geïllustreerde edities. Met interessante artikelen over bijvoorbeeld diersporen, vogels die roofvogelgeluiden nabootsen, huisjesslakken en duizendpoten. En met de agenda van de IVN-excursies, de cursussen van de Natuuracademie, de Groene Agenda en de iedere keer weer drukbezochte lezingen van de Werkgroep Natuurlezingen Amersfoort. Ook de Fotopagina mocht er wezen, met prachtige foto's van paddenstoelen, planten, zwammen, vogels en vleermuizen. En natuurlijk de terugkerende rubrieken zoals de Vogelverhalen van Kees Quaadgras, Mijn favoriete plek van Wil Schonewille en Werkgroepen in beeld waarin IVN- en KNNV-werkgroepen zich voorstelden.

De Vogelverhalen van Kees Quaadgras waren een voorproefje van de verhalen die eind 2025 zijn gebundeld in het prachtig vormgegeven boek Vogels in Gesprek. Het 1^e exemplaar is tijdens de Nieuwjaarsreceptie aan wethouder Johnas van Lammeren aangeboden. Daarmee stopt deze rubriek.

De jaargang 2025 is de laatste jaargang met gedrukte exemplaren die naar de IVN-leden werden gestuurd. Voortaan zal de Natuurlijker alleen nog in digitale vorm verschijnen en naar de leden van IVN en KNNV Amersfoort e.o. worden gemaild. We

kijken uit naar de jaargang 2026. We gaan daarvoor op zoek naar nieuwe rubrieken en wie weet zullen we nog andere veranderingen doorvoeren. We zullen daarbij dankbaar gebruik maken van de resultaten van de enquête die kort door de Kerst onder de leden is gehouden. Het zal vast een bijzonder en heel mooi jaar worden, met het 50-jarig jubileum van IVN Amersfoort e.o. en het 125-jarig

jubiläum (jawel!) van de landelijke KNNV. Blijf vooral jullie artikelen, verslagen en foto's naar de redactie sturen!

Kees de Heer, Demi Nijhuis, Nathan van Ginkel, Olav-Jan van Gerwen & Paul Vriesekoop

Natuurlezingen (door leden werkgroep).

In 2025 organiseerde WNA zes lezingen. De zevende lezing in september viel last-minute uit door ziekte van de spreker. We hebben maar twee lezingen online aangeboden. Sinds Coronatijd (nov 2020) liften we al mee op het Zoom-abonnement van het IVN. Toen dat abonnement dit jaar afliep, besloten we te stoppen met Zoomen aangezien er naar verhouding nog maar weinig gebruik van werd gemaakt.

In totaal kwamen er 385 bezoekers naar Het Groene Huis (HGH) en zaten er 33 volgers thuis achter de buis; een gemiddelde van 70 per lezing, op zaal en online opgeteld (vorig jaar 67, het jaar daarvoor 79). Nog steeds zien we nieuwe gezichten.

Lezingen

- **jan** | Zomer Bruijn: 'Nachtdieren. Gezien, gehoord en vastgelegd op camera'. Speciaal voor deze lezing maakte Zomer een film met lokale beelden van wildcamera's. Ditmaal ook speciale opnames met een warmtecamera. Zoals altijd zijn lezingen van Zomer Bruijn publiekstrekkingen. Ook deze keer een volle zaal met 88 bezoekers. Er was geen Zoom-presentatie.
- **feb** | Hans Peter Reinders: 'Voedselbossen en Agroforestry'. Voor 41 bezoekers (en 19 online) schetste Hans Peter op een levendige wijze hoe het is om een voedselbos te starten en te beheren. Sinds 2020 heeft Leusden een voedselbos waar op twee percelen (in totaal 1,4 hectare) veel verschillende eetbare soorten bomen en struiken zijn aangeplant. Hans Peter maakte duidelijk dat het heel hard werken is (met behulp van veel vrijwilligers) voor (nog) relatief weinig opbrengsten, maar dat het principe van agroforestry op de lange termijn moet leiden tot een nieuw ecosysteem met hoge biodiversiteit.
- **mrt** | Frederike van der Kooij: 'KlimaatSlim tuinieren'. Frederike gaf vele praktische voorbeelden hoe wij zelf onze eigen tuin klimaatbestendig kunnen inrichten. Daarbij reikte ze heel verrassend ook elementen van permacultuur aan, aangezien de principes van permacultuur heel toepasbaar zijn voor tuinen. Er waren 30 bezoekers op zaal en 14 online.
- **apr** | KNNV Afdeling Amersfoort: 'Bloeidaal, bijzondere natuur aan de rand van de stad'. Maar liefst 9 werkgroep coördinatoren van de KNNV vertelden over de resultaten van hun soortgroep tijdens het KNNV-adoptieproject van 2024'. Een zeer gevarieerde lezing die erg goed werd bezocht. Er was zoveel interesse (>100) dat we vroegtijdig de deur moesten sluiten. Lezingen over een lokaal onderwerp blijken het eigenlijk altijd goed te doen. We herhalen dit in 2026 met het adoptieproject van dat jaar.
- **sep** | afgelast wegens ziekte van de spreker
- **okt** | Gideon Vreeman, stadsecoloog gemeente Amersfoort: 'Op weg naar nog meer natuur in Amersfoort: 33 Gidssoorten wijzen de weg'. Hij vertelde stap voor stap hoe de gemeente Amersfoort meer ruimte gaat maken voor natuur in Amersfoort. Dat kan als we de condities die planten en dieren stellen aan hun leefomgeving van begin af aan meenemen bij inrichting en beheer van de openbare ruimte én privétuinen. 33 slim gekozen gidssoorten wijzen iedereen die wil helpen, de weg. (33 verwijst ook

nog eens naar Amersfoort!) Aansluitend vertelden drie mensen enthousiast hoe zij al met de gidssoorten werken: Laura Kleerekoper, Landschapsadviseur Stad & Ontwikkeling bij gebiedsontwikkeling Bovenduist; Paul Vriesekoop van Vrienden van het Waterwingebied en van de Groene Wijkraad bij voor de groene ambities in hun wijken; Jan van Harten, collega-stadsecoloog, bij het nemen van soortgerichte maatregelen. Een leuke interactieve avond van biodiversiteitsbeleid tot de uitvoering daarvan. Ook deze avond werd goed bezocht: 74 bezoekers.

Meer info over de gidssoorten: <https://hetgroenehuisamersfoort.nl/amersfoortse-gidssoorten>.

- **nov** | Mark van Heukelum: 'Wildspotters. Dieren struinen rond in de stad en jij kunt helpen ze te herkennen!'. In Amersfoortse faunapassages staan wildcamera's waarvan de resultaten bekeken kunnen worden op www.wildspotters.nl. Naast wat resultaten van de camera's vertelde Mark over het belang van verbindingzones voor de natuur. Er waren 59 bezoekers.

WNA-lezing 2025-11-04 Wildspotters

Werkwijze

We hebben tweemaal vergaderd en voor de rest weer veel gemaild en geappt. De techniek bij de lezingen ging dit jaar beter. Met name de keuze om niet meer met zoom te werken heeft veel technisch gedoe voorkomen.

Communicatie

De lezingen worden bekend gemaakt via verschillende websites en nieuwsbrieven en verstuurd naar de mailinglijst van inmiddels zo'n 400 volgers. Dankzij de gemeente Amersfoort hebben we nu een zogenaamde landingspagina op de website van Het Groene Huis: [Werkgroep Natuurlezingen Amersfoort | Het Groene Huis Amersfoort](#). En een jaarposter die gebruikt kan worden bij informatiemarkten en op het Groene huis.

Samenstelling WNA

Leden van WNA: Brigit Kuypers (gemeente Amersfoort, Het Groene Huis), Renée van Assema (KNNV, IVN), Kees de Heer (KNNV, IVN), Arjan Wolsink (KNNV), Michiel Faber (VWU) en Anneke Abma (IVN). Ans Dijkstra (IVN) verzorgde weer de koffie. Cor Nauta verzorgde de techniek en monteerde de video's.

ROM (door Olav-Jan van Gerwen)

2025 was voor ROM een druk en succesvol jaar. We kijken daar met veel plezier op terug. Allereerst is het aantal ROM-leden verder toegenomen. We zijn inmiddels met 8 personen! Dat is ongetwijfeld mede te danken aan onze presentatie tijdens de bijeenkomst voor nieuwe IVN-leden in april j.l.

Zienswijzen op gemeentelijke plannen

We hebben 4 boeiende ROM-avonden gehad. Deze bijeenkomsten hebben we onder andere gesproken over onze zienswijze op de nieuwe locatiekeuze Zwembad Hoogland (de locatie naast korfbalvereniging MIA in Park Schothorst is inmiddels van de baan), onze zienswijze op Schothorsterlaan 88 (het perceel in Park Schothorst waar vroeger de boerderij van Eemfors stond), onze reactie op het ontwerp-deelomgevingsprogramma (DOP) Biodiversiteit, en de geluid- en lichthinder van de padel-banen in Park Schothorst. Op 15 juni hadden we Klaas Visscher van de Stichting Over de Laak te gast om te spreken over de bestemming van 'Natuur en groene recreatie' dat de gemeente aan het gebied Over de Laak heeft gegeven.

Eind van het jaar hebben we onze zienswijze op de plannen van korfbalvereniging MIA voor een (tijdelijke) Opblaashal in Park Schothorst ingediend. Daarin hebben we gewezen op het karakter en de historische waarde van Park Schothorst: al bijna 50 jaar 'de groene long' van Amersfoort, waar 'behoud en versterking van groene waarden' en 'vergroten van de biodiversiteit' centraal staan. Een (verre van duurzame) opblaashal in een omgeving waar educatie wordt gegeven over duurzaamheid en biodiversiteit vinden wij niet passend. Hierover zal het laatste woord nog niet gesproken zijn.

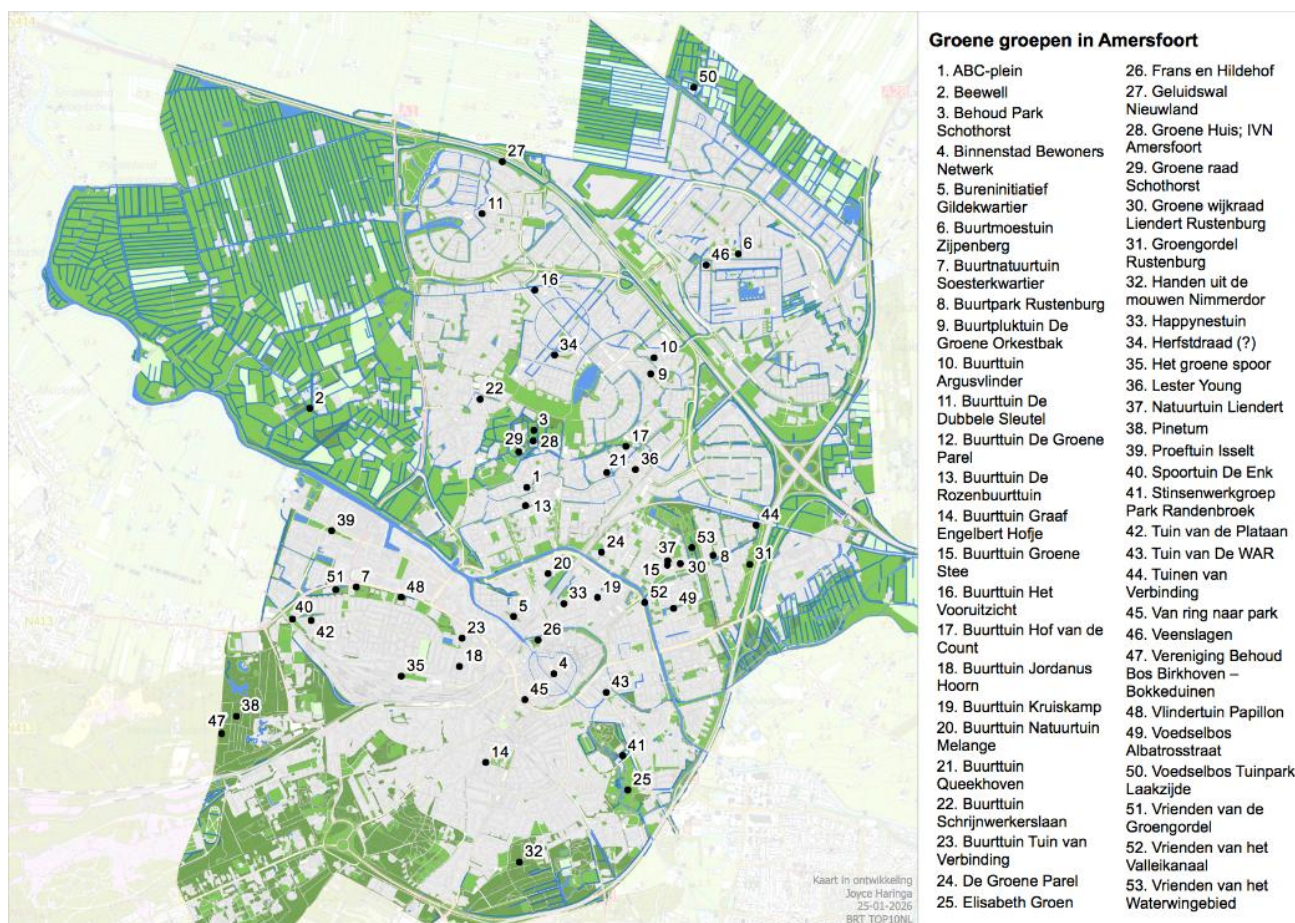
Onze ingediende zienswijzen staan op de website van IVN Amersfoort e.o. en in de Natuurkijker hebben we er aandacht aan besteed.

Woningbouwplannen Bovenduist

Heel actief hebben Arno en Jeanette meegedacht aan de Beleidstafels Bovenduist waar de gemeente de woningbouwplannen en bijbehorende infrastructurele en groene plannen voor dit gebied aan de noordkant van Vathorst aan het vormgeven is. Bovendien hebben zij een zienswijze opgesteld over het concept Ontwikkelkader Bovenduist. Deze zienswijze hebben we als IVN ingediend en besproken met de ontwikkelaars. In dat gesprek hebben we onze visie en voorstellen naar voren gebracht en nader toegelicht. Een bijzondere ervaring, zeker toen later bleek dat er serieus naar onze voorstellen is gekeken en dat die mogelijk ook worden opgenomen in het eindverslag. Het ontwikkelkader is inmiddels door de gemeenteraad behandeld. Ook dit dossier zullen we nauwlettend blijven volgen.

Groene groepen in Amersfoort

Joyce Haringa heeft een zogeheten Groenkaart met groene groepen en buurttuinen in Amersfoort gemaakt (zie illustratie). Dat was een flinke puzzel. De concept-Groenkaart is besproken met het Groene Huis en 033Groen. De kaart zal binnenkort op de website van het IVN staan.

Op uitnodiging van wethouder Johnas van Lammeren hebben we in oktober deelgenomen aan een bijeenkomst over de vraag of een netwerk van groene groepen in Amersfoort zinvol zou zijn en hoe een dergelijk netwerk zou kunnen functioneren. De SGLA en 033Groen hebben aan het eind van deze bijeenkomst aangeboden een concreet voorstel voor een dergelijk netwerk te gaan uitwerken. We zijn benieuwd.

Daarnaast:

- Waren we van de partij op een inloopavond in het Groene Huis over de herinrichting van het voormalig paarden- en schapenveld in Park Schothorst tot een rustgebied voor flora en fauna. In februari 2026 zullen de definitieve plannen worden gepresenteerd.
- Waren we actief tijdens de jaarlijkse Groene markt in Park Schothorst. Wat een geweldige dag was dat ook dit jaar weer, met dank aan het wederom prachtige weer!
- Waren we van de partij op de diverse Groenvisie in Vogelvlucht-avonden van de gemeente in het Groene Huis. Heel inspirerend om mee te discussiëren over de concrete invulling van de diverse gemeentelijke plannen en onze kennis in te brengen.
- Heeft Jeanette Vonk in 2025 de opleiding tot Energieboswachter afgerond!
- Dachten en denken we mee over de invulling van het 50-jarig jubileum van IVN Amersfoort e.o.
- En heel bijzonder: tijdens de Nieuwjaarsbijeenkomst op 11 januari 2026 is Wil Schonewille benoemd als IVN-erelid! Daar zijn we als ROM natuurlijk enorm trots op.
- We zijn heel benieuwd wat 2026 ons zal gaan brengen! Laat het weten als je belangstelling hebt om mee te denken, mee te praten, mee te doen!

Olav-Jan van Gerwen, Wil Schonewille, Joyce Haringa, Arno Kanters, Karin Geschiere, Jeanette Vonk, Tom Dahmen en Paul Camps

Overzicht van IVN Amersfoort/Leusden/Woudenberg (infographics).

Werkzaam in gemeenten:
Amersfoort; Leusden; Woudenberg

Leden Actieve Leden
392 140

Handen uit de Mouwen

Educatie door zelfwerkzaamheid
Van september tot in maart werkt de werkgroep Handen Uit de Mouwen in Nimmerdor. Doel is kleinschalig onderhoud, dat een bosaanemer niet kan doen zoals het beteugelen van exoten, vrijzetten van kansrijke bomen, planten van bomen en het leggen van rillen. Een goede workout voor jong en ouder.

✉ info@ivnamersfoort.nl

🌐 www.ivn.nl/afdeling/amersfoort

f [/ivnamersfoort](https://www.facebook.com/ivnamersfoort)

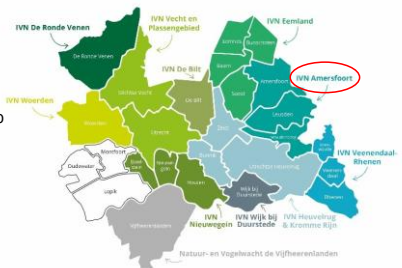
📷 [/ivnamersfoort/](https://www.instagram.com/ivnamersfoort/)

Actieve werkgroepen,
goed bezochte lezingen,
goede samenwerking
met de lokale KNNV

Publieksactiviteiten

- Cursussen
Natuurrouder
- Excursies
- Ledenactiviteiten
- Lezingen

Kinderactiviteit
Jeugdgroep: Natuurclub
de Eemstruiners

Natuurexcursie IVN Amersfoort

Elke 3de zondag van de maand en 4 keer in het jaar op vrijdagmiddag organiseert IVN Amersfoort een natuurexcursie. Doel is om het publiek tijdens de excursies met alle zintuigen te laten genieten van de natuur, door te kijken, te ruiken en te voelen.

Voorbeeldexcursies: *Diersporen, Vroege vogels Waterwingebied, Natuur in de wijk, Paddenstoelen, etc.*

IVN campagnes

✓ Fête de la Nature

Wergroepen

Jeugd Natuurclub, Cursussen, Natuurlezingen, Handen uit de Mouwen, Knotten, Communicatie, Natuurexcursies, Natuurfotografie, Ruimtelijke Ordening en Milieu (+biodiversiteit), Natuur en Gezondheid, Geopark, Lieveheersbeestjes, Botanisch stoepkrijten

ivn natuur
educatie